QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

Magistrat Dr. Joseph Mifsud B.A. (Legal & Int. Rel.), B.A. (Hons), M.A. (European), LL.D.

Il-Pulizija
(Spettur Bernard Charles Spiteri)

vs.

Joseph Caruana

Numru: 23/2018

Illum 22 ta' Mejju 2019

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputat **Joseph Caruana,** ta' tmienja u erbghin (48) sena, iben Nazzareno u Antonia nee' Ellul, imwieled Pieta' fid-19 ta' Lulju 1969, residenti fil-fond 'St. Joseph House', Triq l-Imdina, Zebbug, Ghawdex u detentur tal-karta tal-Identita` bin-numru 288069(M), akkuzat talli nhar id-29 ta' Mejju 2017 bejn 6.00p.m. u 7.00p.m., fix-Xlendi limiti tal-Munxar, Ghawdex u cioe' fi Triq San Xmun, Triq il-Qsajjem, Triq ir-Rabat, Triq il-Gostra, fil-parkegg tax-Xlendi u/jew fil-vicanzi;

1. Volontarjament hassar jew gharraq hwejjeg haddiehor, mobbli jew immobbli u cioe' wicc ta' toroq pubblici ghad-dannu tal-Awtorita' tat-Transport u/jew il-Gvern ta' Malta, liema hsara teccedi aktar minn elfejn u hames mitt ewro (€ 2,500);

2. U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi saq il-piller minghajr numru tar-registrazzjoni fi triq pubblika u dan ai termini tal-Artiklu 110(3) ta' S.L. 65.11;

3. U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi saq l-imsemmi piller minghajr assikurazzjoni ghal terzi persuni u dan ai termini tal-Artikolu 3(A) tal-Kapitolu 104;

Il-Qorti giet ukoll mitluba sabiex barra milli tapplika l-piena skont il-ligi tordna lill-imputat ihallas l-ispejjez li ghandhom x'jaqsmu mal-hatra tal-esperti skont l-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

Rat li l-Avukat Generali ta l-kunsens tieghu sabiex dan il-kaz jigi trattat bi procedura sommarja (Dok. "C" – *a fol.* 9);

Rat l-atti kollha ta' dan il-procediment u d-dokumenti esebiti;

Semghet il-provi;

Semghet sottomissjonijiet finali.

KUNSIDERAZZJONIJIET GENERALI

Preliminari[1]

Din hija Qorti ta' Gudikatura Kriminali. Quddiemha persuna jew persuni jigu mixlija li wettqu reati kriminali. Il-Qorti hija adita bl-imputazzjonijiet li jingiebu quddiemha u li jkunu maghmula mill-prosekuzzjoni. Hemm limitu kemm il-Qorti tista' tkun flessibbli fir-rigward tal-interpretazzjoni tal-imputazzjonijiet li jingiebu quddiemha.

Għalkemm verament li l-komparixxi li fuqha hemm l-imputazzjonijiet hija ritenuta bħala *un avviso a comparire,* l-imputazzjonijiet huma dejjem ta' indoli penali. Ir-regoli tal-procedura ma jistgħux jigu interpretati b'mod wiesa' tali li l-parametri tal-azzjoni penali jigu spustati jew mibdula. Altrimenti d-difiza ma tkunx tista' tiddefendi ruħha kif jixraq.

Quddiem din il-Qorti jekk persuna tinstab ħatja teħel piena. Jekk ma tinstabx ħatja tigi meħlusa mill-imputazzjonijiet dedotti. Il-valutazzjoni dwar jekk persuna tkunx ħatja jew le tiddependi dejjem fuq il-provi li jingiebu quddiemha (u quddiem ebda post jew *medium* ieħor) u l-istess valutazzjoni hija marbuta mal-imputazzjonijiet kriminali li jkunu gew miktuba u prezentati quddiemha mill-Pulizija Ezekuttiva jew skont kif ikunu gew mizjuda jew mibdula fl-istadju opportun – u dejjem mhux aktar tard minn meta l-Prosekuzzjoni tkun iddikjarat il-provi tagħha magħluqa. Altrimenti jekk ma jkunx hekk l-akkuzatur ikun jista' jbiddel

[1] Il-Qorti qeghda tibbaza dan fuq l-ispjega li ta l-kollega l-Magistrat Aaron Bugeja fil-kawza il-**Pulizija vs Joseph Calleja et**. deciza fil-5 ta' Frar 2016

il-parametri tal-azzjoni penali skont meta jidhirlu u skont l-andament ta' dak li jkun qed iseħħ jew li jkun irrizulta matul il-kors tal-process penali.

Għalkemm hemm element ta' flessibilita' provdut minn certu gurisprudenza fir-rigward tal-procedimenti quddiem dawn il-Qrati ta' gurisdizzjoni limitata, din il-flessibilita' trid tkun tali li ma tkunx ta' pregudizzju għall-proceduri penali u għad-drittijiet tad-difiza.

Is-setgħat ta' din il-Qorti u r-rimedji li din il-Qorti tista' tagħti f'kull kaz huma limitati u ristretti għal dawk li huma previsti mil-Ligi u fil-Ligi. Din il-Qorti ma għandiex is-setgħa, ossia *carte blanche* li tiddeciedi kif trid u tipprovdi kull rimedju li jidħlilha f'moħħha jew li trid jew li tkun tixtieq tagħti. Il-provvedimenti tagħha huma limitati għal dawk provduti fil-Kodici Kriminali.

Din il-Qorti ma tistax tieħu post jew tissostitwixxi l-Qorti Civili kompetenti jew tagħti rimedji ta' natura civili li mhumiex previsti mill-Kodici Kriminali bħala li jistgħu jigu emanati minn Qorti ta' Gudikatura Kriminali.

F'kull kaz pero', stante li din hija Qorti ta' Gudikatura Kriminali hija marbuta bit-termini tal-imputazzjoni skont kif spjegat aktar 'il fuq. Aktar minn hekk, quddiemha, huwa dmir tal-Prosekuzzjoni li tipprova l-kaz tagħha skont kif proferit fl-imputazzjoni kontestata sal-grad ta' konvinciment morali u sufficjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni. Mill-banda l-oħra, jekk id-difiza tagħzel li tressaq xi provi jew sottomissjonijiet kif sar f'dan il-kaz, huwa bizzejjed għad-difiza

li tikkonvinci lil Qorti bit-tezi tagħha fuq bazi ta' konvinciment morali li jistrieħ fuq bilanc ta' probabbilta' u f'kaz li dan iseħħ, u l-Qorti ma tħossiex moralment konvinta li l-Prosekuzzjoni laħqet il-grad ta' prova rikjesta minnha, allura l-Qorti trid tillibera lill-imputat.

Dawn huma principji kardinali li jsawru l-procediment penali Malti. Jogħgbuna jew ma jogħgbuniex, dawn huma wħud mir-regoli bazilari li jistrieħ fuqhom il-procediment penali Malti.

Biss din il-Qorti ma tistax tieqaf hawnhekk. Hija marbuta li tiggudika dan il-kaz skont l-akkuza li giet magħmula mill-Prosekuzzjoni kontra l-imputat u ma tistax tbiddel hi bis-setgħa tagħha stess il-parametri tal-kawza intrapriza mill-Prosekuzzjoni u tiddeciedi kif jiftlilha jew tmur lil hinn mill-imputazzjoni prezentata lilha mill-Prosekuzzjoni.

XHIEDA

F'dan il-kaz xehdu ghaxar (10) xhieda:

Mario Buttigieg (a fol. 112), Dr. Deborah Camilleri (a fol. 113), Lorry Apap (a fol. 114 et seq.), PS 664 Jason Xerri (a fol. 116 et seq.), PC 740 Christian Spiteri (a fol. 121), Mark Formosa (a fol. 122 et seq.), Perit Cornelia Tabone (a fol. 126), Perit Angelo Portelli (a fol. 128 et seq.), Charlton Cassar (a fol. 133 et seq.) u Spettur Bernard Charles Spiteri (a fol. 135 et seq.).

<u>Il-fatti specie tal-kaz</u>

Fid-disgħa u għoxrin (29) ta' Mejju tas-sena elfejn u sbatax (2017) għall-ħabta tad-disgħa ta' billejl (~ 9.00 p.m.) kien mar l-Għassa tal-Pulizija tar-Rabat Charlton Cassar li rrapporta li ftit tal-ħin qabel ra gaffa kbira bil-katina għaddejja minn triq fuq it-tarmac Triq ix-Xlendi u għamlet il-ħsara fuq it-tarmac. Il-Pulizija marru fuq il-post u Charlton Cassar kien urihom qishom ħofor tat-tyres minn fejn għaddiet din il-piler kbira bil-katina fejn din il-piler kienet għaddiet minn Triq il-Ġostra, Triq San Xmun u mill-pjazza, u minn fejn għaddiet għamlulha t-tyres quddiemha skont ma' qalilhom Charlton Cassar u mmarkaw l-art. Il-pulizija mill-istharrig taghhom dakinhar ma rrizultalhomx min kien qieghed isuqha ghaliex il-piler instabet ipparkjata ġo għalqa.

KONKLUZZJONIJIET

Il-Qorti tissottolinea li huwa ben risaput li l-apprezzament tal-provi ghandu jsir mhux biss b'mod spezzettat u individwali izda l-provi ghandhom jigu analizzati flimkien fl-assjem taghhom sabiex wiehed jara x'inferenzi jew interpretazzjoni ragjonevoli u legali jista' jaghti lil dawk il-provi hekk interpretati. Ma tistax tinstab htija jew nuqqas ta' htija semplicement fuq analizi individwali jew separata tal-provi. Dawn ghandhom jigu kkunsidrati kemm individwalment kif ukoll komplessivament. Dan hu appuntu l-ezercizzju li sejra taghmel din il-Qorti, u cioe' li tezamina bir-reqqa kollha l-provi prodotti f'dan il-kaz.

Huwa principju baziku pprattikat mill-Qrati taghna fil-procediment kriminali, li biex l-akkuzat jigi ddikjarat hati, l-akkuzi dedotti, ghandhom jigu ppruvati oltre kull dubju ragjonevoli, cioe' oltre kull dubju dettat mir-raguni.

Hawnhekk il-Qorti taghmel referenza ghal sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar s-sebgha (7) ta' Settembru, 1994 fl-ismijiet '**Il-Pulizija v Philip Zammit et**' u tghid pero' li mhux kull l-icken dubju huwa bizzejjed sabiex l-imputat jigi ddikjarat liberat, hemm bzonn li '*dubbju jkun dak dettat mir-raguni.*'

Il-Qorti tal-Appell Kriminali fi **Il-Pulizija v. Brian Caruana** fit-23 ta' Mejju 2002 qalet li: **"Kollox jiddependi mill-assjem tal-provi u mill-evalwazzjoni tal-fatti li jagħmel il-ġudikant u jekk il-konklużjoni li jkun wasal għaliha il-ġudikant tkun perfettament raġġunġibbli bl-użu tal-loġika u l-buon sens u bażata fuq il-fatti, ma jispettax lil din il-Qorti li tissostitwiha b'oħra anki jekk mhux neċessarjament tkun l-unika konklużjoni possibbli."**

Issa, fil-każ in eżami l-kwistjoni tirrisolvi ruħha f'waħda dwar min wettaq il-hsara fit-triq u min kien qieghed isuq il-vettura li ghamlet il-hsara. F'dan il-process instemghu xhud wara l-iehor li kollha jindikaw jew jistmaw il-hsara li kienet ikkagunata fit-triq izda hadd ma qal b'certezza li kien l-imputat li saq il-vettura li kkagunat il-hsara fit-triq.

Il-Qorti hi konvinta li min ghamel ir-rapport originarjament dwar il-hsara ra min tassew kien qieghed isuq il-vettura li kkagunat il-hsara izda meta gie jixhed quddiem din il-Qorti ghamel bhat-tliet xadini u sadd halqu, widnejh u ghajnejh!

F'dar-rigward tfakkar, din il-Qorti, li l-artikolu 638(2) tal-Kodiċi Kriminali jipprovdi li **"ix-xhieda ta' xhud biss, jekk emmnut minn min għandu jiġġudika fuq il-fatt, hija biżżejjed biex tagħmel prova sħiħa u kompluta minn kollox, daqs kemm kieku l-fatt ġie ippruvat minn żewġ xhieda jew aktar"**.

F'dan il-kaz il-Qorti kienet sprovvista minn dan ix-xhud u ghalhekk ma tistax bil-provi li ngabu ssib lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet migjuba kontrih.

DECIDE:

Ghal dawn il-motivi l-Qorti ma ssibx lill-imputat hati tal-imputazzjonijiet migjuba kontrih u tilliberah.

____
Dr. Joseph Mifsud
Magistrat

____
M'Jane Attard
Deputat Registratur